

Remissvar

Dnr 2021–341

2021–11–23

Finansdepartementet
103 33 Stockholm

Skattereduktion för avgift till arbetslöshetskassa

Fi2021/03234

Regeringen föreslår att en skattereduktion för medlemskap i arbetslöshetskassa ska införas. Avdraget ska uppgå till 25 procent av medlemskapsavgiften.

KONJUNKTURINSTITUTETS KOMMENTARER

Konjunkturinstitutet tillstyrker förslaget att avgift till arbetslöshetskassor omfattas av skattereduktion. Det främsta skälet till det är att om fackföreningsavgift omfattas av skattereduktion, vilket är fallet sedan 2017, bör även medlemskap i arbetslöshetskassa göra det eftersom arbetslöshetskassornas direktanslutna medlemmar indirekt får högre avgift när endast fackföreningsmedlemskap omfattas av skattereduktion.¹

En skattereduktion för avgift till arbetslöshetskassor kan till viss del ses som ett steg mot obligatorisk inkomstberoende arbetslöshetsförsäkring eftersom förslaget syftar till att fler arbetstagare ska gå med i en arbetslöshetskassa. Det hade därför varit värdefullt att även diskutera hur detta förslag kan jämföras med en obligatorisk arbetslöshetsförsäkring.

Att som arbetstagare omfattas av inkomstberoende arbetslöshetsersättning är frivilligt i Sverige. Den inkomstbaserade ersättningen kan erhållas först efter medlemskap i en arbetslöshetskassa i 12 månader innan arbetslöshet. Historiskt har andelen arbetstagare som varit medlemmar i en arbetslöshetskassa varit högt men sjönk från 85 till 79 procent av arbetstägarna då en tidigare instiftad skattereduktion togs bort 2007.

Det främsta motivet till ett återinförande av skattereduktionen är att bidra till att fler omfattas av inkomstbaserad arbetslöshetsförsäkring. En betydande del av de som lämnade arbetslöshetskassorna 2007 är arbetstagare med hög risk att bli arbetslösa. Om en lägre avgift till arbetslöshetskassan, via en skattereduktion, gör att dessa återvänder som medlemmar skulle de också kunna åtnjuta ett större inkomstskydd.² Samtidigt ser inte skattereduktionen för

¹ I de flesta fackmedlemskap ingår medlemskap i fackföreningens arbetslöshetskassa. Därför innebär ett lägre pris för medlemskap i en fackförening att även priset på att vara ansluten till en arbetslöshetskassa minskar, givet att individen är med i facket.

² Se Kjellberg, A., (2010), "Vilka hoppade av a-kassan eller avstod från att gå med? En studie av a-kassornas medlemsras", Research Reports; Vol.20 4:2. Sociologiska institutionen, Lunds universitet.

fackmedlemskap som infördes 2017 ut att ha ökat organisationsgraden bland svenska arbetstagare nämnvärt.³

Skattereduktionen skapar också en överföring från den del av befolkningen, både arbetstagare och icke-arbetande, som inte är med i en arbetslöshetskassa till de som är med i en arbetslöshetskassa. Kostnaden beräknas till knappt en miljard kronor.

Förslaget diskuterar dock inte hur den offentligfinansiella kostnaden kan påverkas om fler personer går med i en arbetslöshetskassa och att de som tillträder i högre grad kan ha sämre fäste på arbetsmarknaden och därmed en högre arbetslöshetsrisk.⁴ Kostnaden av att fler personer med sämre fäste på arbetsmarknaden inkluderas i arbetslöshetsförsäkringen behöver även ställas mot minskade kostnader för kommunerna för ekonomiskt bistånd. Kostnaden av förslaget kan också bli lägre om personer med låg arbetslöshetsrisk, som idag anser att avgiften för medlemskap i en arbetslöshetskassa är för hög, går med. Nettot av dessa två effekter av en ändrad medlemskår är oklar på förhand men är värd att belysa.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Urban Hansson Brusewitz. Föredragande har varit Jonas Kolsrud.

Urban Hansson Brusewitz
Generaldirektör

³ Enligt data på antalet medlemmar i arbetslöshetskassor från Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen och data på antalet i arbetskraften i åldrarna 20–64 år från AKU var 73 procent av alla i arbetskraften med i en a-kassa 2016, år 2018, ett år efter att fackmedlemsskap blivit avdragsgillt, var den andelen 72 procent. En ökning syns år 2020 då andelen steg till 77 procent. Detta kan främst härledas till den kraftiga uppgång av arbetslösheten som skedde i samband med covid-19-pandemin.

⁴ Se Landais m.fl., "Risk-based Selection in Unemployment Insurance: Evidence and Implications", under utgivning i *American Economic Review*.